

II (druga faza izgradnje), na dijelu zemljišta označenog kao katastarske parcele brojevi: 275/1, 885/1 885/3, 885/4, 598/9, 598/10, 602/23, 610/2, 611/2, 620/3, 622/2, 622/3, 625/4, 625/5, 625/6, 625/7, 625/8, 628/3, 629/2, 638/4, 638/5, 887, 653/3, 653/4, 655/3, 655/4, 657/2, 658/5, 658/8, 659/2, 692/2, 689/2, 691/2, 695/2, 696/2, 698/2, 717/5, 722/7, 722/10, 733/2, 889 i 891 k. o. Gredice i na zemljištu označenom kao katastarska parcela broj. 654/2 k. o. Gredice, u urbanom području „Gredice II“, u Brčko distriktu BiH.

Član 2

Korisnik eksproprijacije nekretnina za izvođenje radova iz člana 1 ove odluke je Brčko distrikt BiH.

Član 3

Javni interes Brčko distrikta BiH iz člana 1 ove odluke utvrđuje se u skladu s konačnim Rješenjem o lokacijskim uslovima broj: UP-I-22-002125/17, broj akta: 06-1155SC-005/17 od 4. 12. 2017. godine, Uvjenjenjem, broj: 22-006709/14 od 25. 4. 2024. godine i Zaključkom broj: UP-I-22-002125/17, broj akta: 06-1625GS-011/25 od 22. 1. 2025. godine koje je izdato prema odredbama Prostornog plana Brčko distrikta BiH 2007–2017. godina, urbano područje „Gredice II“.

Član 4

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj: 01-02-481/25

Brčko, 26. 3. 2025. godine

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
BRČKO DISTRIKTA BiH
Damir Bulčević, dipl. oec., s. r.

402

Na osnovu člana 22 Statuta Brčko distrikta BiH – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 2/10), člana 64 Poslovnika o radu Skupštine Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, brojevi: 54/18 – prečišćeni tekst, 17/20 i 24/20), Skupština Brčko distrikta BiH na 7. redovnoj sjednici održanoj 26. marta 2025. godine, donosi

ODLUKU O USVAJANJU ZAPISNIKA SA 1. VANREDNE SJEDNICE SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BiH

Član 1

Usvaja se Zapisnik sa 1. vanredne sjednice Skupštine Brčko distrikta BiH.

Član 2

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

Broj: 01-02-477/25

Brčko, 26. 3. 2025. godine

PREDSJEDNIK SKUPŠTINE
BRČKO DISTRIKTA BiH
Damir Bulčević, dipl. oec., s. r.

403

Na osnovu članova 10. i 11. stav (2) Zakona o Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, brojevi: 27/23 – prečišćeni tekst i 23/24), a u skladu s članom 9. stav (2) Zakona o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 26/24), na prijedlog direktora Ureda za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, broj predmeta: 02-19-171/24 od 17. 1. 2025. godine, Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, na 6. redovnoj sjednici održanoj 26. februara 2025. godine, donosi

ODLUKU o usvajanju Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025–2028.

Član 1.

Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine usvaja Strategiju za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025–

2028.

Član 2.

Sastavni dio ove odluke čini Strategija za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025–2028.

Član 3.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

Broj predmeta: 05-000214/25

Broj akta: 01.11-1186NK-002/25

Datum, 27.2.2025. godine

Mjesto, Brčko

GRADONAČELNIK
Mr. sc. Siniša Milić, s. r.

STRATEGIJA ZA BORBU PROTIV
KORUPCIJE U BRČKO DISTRIKTU
BOSNE I HERCEGOVINE
2025–2028.

Brčko, februar 2025. godine

Uvod

Korupcija predstavlja jedan od najozbiljnijih izazova savremenih društava, s razornim posljedicama po vladavinu prava, ekonomski razvoj, javnu upravu i svakodnevni život građana. Kao sistematska pojava koja narušava povjerenje građana u državne institucije, korupcija ugrožava temelje demokratskih procesa, smanjuje efikasnost državnog aparata i povećava društvene nejednakosti. Borba protiv korupcije stoga zahtijeva sveobuhvatan, koordiniran i dugoročan pristup, zasnovan na preventivnim mjerama, odgovornosti i jačanju pravnih mehanizama.

U mnogim zemljama, visoki nivo korupcije onemogućava održivi ekonomski razvoj, odvraća strane investicije i umanjuje kvalitet javnih usluga, poput obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite. S obzirom na to da se korupcija često manifestuje kroz zloupotrebu javnih resursa, mito i nepotizam, postoji hitna potreba za strateškim okvirom koji će adresirati njene uzroke, unaprijediti transparentnost i osnažiti kapacitete institucija.

Pristupanje Evropskoj uniji (EU) predstavlja strateški prioritet za Bosnu i Hercegovinu, dok borba protiv korupcije ostaje jedan od ključnih izazova u oblasti vladavine prava, održivog ekonomskog razvoja i unapređenja kvaliteta života svakog građanina. Strategija za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025–2028. (u daljnjem tekstu: Strategija) potvrđuje čvrstu opredijeljenost ka uspostavljanju sistemskih rješenja za efikasno suzbijanje korupcije.

Izrada i usvajanje Strategije, zajedno s Akcionim planom za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025–2028. (u daljnjem tekstu: Akcioni plan), dio su napora usklađenih s ispunjenjem 14 ključnih prioriteta za članstvo u EU, pri čemu se posebno ističe sedmi prioritet: „Unaprijediti prevenciju i borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući pranje novca i terorizam“. Strategija se temelji na najboljim međunarodnim praksama i standardima, uključujući preporuke EU i standarde međunarodnih organizacija i organizacija civilnog društva koje se bave borbom protiv korupcije.

Ovaj dokument definiše ključne ciljeve, prioritetne oblasti i konkretne akcije koje će biti provedene kako bi se značajno smanjili nivoi korupcije u javnom sektoru. Uvođenje strožih mehanizama kontrole, jačanje pravosuđa, unapređenje transparentnosti u javnim nabavkama, te podizanje svijesti među građanima o štetnosti korupcije, samo su neki od ključnih elemenata ove strategije. Strategija se sastoji od pet međusobno povezanih komponenti: općih principa, vizije, strateških ciljeva i programa, te odgovarajućih aktivnosti koje treba da doprinesu ostvarenju vizije i postavljenih ciljeva.

Izrada strateških dokumenata pokrenuta je na inicijativu Ureda za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu: Ured). Ured je predložio gradonačelniku Brčko distrikta BiH odgovarajuće organe javne uprave i institucije koje bi trebalo uključiti u proces izrade ovih važnih strateških dokumenata.

Nakon donošenja Odluke o imenovanju Radne grupe za izradu Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025–2028. i Akcionog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine 2025–2028. održano je niz radno-konsultativnih sastanaka. Tokom ovih sastanaka, članovi Radne grupe predložili su ciljeve i aktivnosti u ime svojih organa javne uprave i institucija Brčko distrikta BiH.

Borba protiv korupcije nije samo zadatak institucija, već i cjelokupnog društva – od građana do poslovnog sektora – i stoga zahtijeva aktivno učešće svih relevantnih aktera.

Opći princip

Opći princip Strategije zasniva se na uspostavljanju transparentnog, odgovornog i efikasnog sistema koji omogućava prevenciju, otkrivanje i sankcionisanje svih oblika korupcije. Ovaj princip podrazumijeva dosljednu primjenu zakona, jačanje institucionalnih kapaciteta, unapređenje mehanizama kontrole i odgovornosti, kao i aktivno uključivanje građana i civilnog društva u procese praćenja i suzbijanja koruptivnih radnji.

Ključna načela koja vode ovaj princip uključuju:

1. **Transparentnost i otvorenost** – Obaveza institucija da na jasan i razumljiv način informišu javnost o svom radu, finansijskim tokovima, procesima donošenja odluka i drugim relevantnim aktivnostima, čime se smanjuje prostor za koruptivne radnje.
2. **Politička volja** – Borba protiv korupcije predstavlja prioritetnu aktivnost institucija u BiH koja zahtijeva neophodnu političku volju i odlučnost za rješavanje problema korupcije na što efikasniji način.
3. **Nulta tolerancija prema korupciji** – Ne smije biti nikakve tolerancije prema koruptivnim radnjama. To znači da se korupcija neće tolerisati ni u kojem slučaju, bez obzira na okolnosti, segmente života i rada ili osobe koje su uključene u koruptivno djelovanje.
4. **Odgovornost i integritet** – Svi akteri, uključujući nosioce javnih funkcija i službenike, moraju biti odgovorni za svoje postupke i djelovati u skladu sa visokim etičkim standardima, osiguravajući integritet institucija.
5. **Vladavina prava** – Obavezuje institucije na poštivanje Ustava i dosljedno provođenje zakona i pravnih propisa bez izuzetaka, kao i odredbi međunarodnih sporazuma čiji je BiH potpisnik.
6. **Odgovornosti** – podrazumijeva obavezu za pravovremeno i dosljedno provođenje antikoruptivnih politika, uz redovno izvještavanje o napretku kako bi se omogućio nadzor, procjena stepena realizacije definisanih mjera i analiza njihovih efekata. Ovaj princip osigurava da se aktivnosti preduzimaju u skladu s postavljenim ciljevima, a institucije odgovaraju za rezultate svojih postupaka.
7. **Prevencija i edukacija** – Usmjerenje napora ka preventivnim mjerama, uključujući obuku i podizanje svijesti o štetnosti korupcije, kako bi se ojačala otpornost sistema na koruptivne prakse.
8. **Efikasna kontrola i sankcionisanje** – Uspostavljanje snažnih mehanizama nadzora i provođenja zakona, uz efikasno sankcionisanje svih oblika korupcije, s posebnim naglaskom na nepristrasnost i pravovremenost postupanja.
9. **Saradnja i participacija** – Promovisanje saradnje između različitih nivoa vlasti, međunarodnih partnera, privatnog sektora i civilnog društva, kako bi se osigurao sveobuhvatan pristup u borbi protiv korupcije.

10. Jedinstvena i globalna vizija – Borba protiv korupcije zasnovana je na zajedničkom sagledavanju problema i davanju sistemskog odgovora u skladu s globalnim odnosom prema problemu korupcije.

Ovi principi zajedno čine osnovu za stvaranje okruženja u kojem se korupcija ne toleriše i u kojem se kontinuirano jačaju kapaciteti za njeno suzbijanje.

Strategija se odnosi na sveobuhvatan okvir koji definiše ključne ciljeve, principe i pravce djelovanja s ciljem smanjenja i suzbijanja korupcije na svim nivoima društva. Ona pruža dugoročnu viziju i sistemski pristup za jačanje integriteta, transparentnosti i odgovornosti u javnim i privatnim sektorima. Kroz Strategiju se identifikuju glavna područja u kojima je potrebno djelovati, kao što su jačanje pravosuđa, unapređenje zakonskog okvira, podizanje svijesti građana i jačanje preventivnih mehanizama. Strategija također postavlja temelj za saradnju između državnih institucija, civilnog društva, međunarodnih partnera i privatnog sektora s ciljem postizanja održivih rezultata.

Akcioni plan je operativni dokument koji prati Strategiju i detaljno razrađuje konkretne aktivnosti, rokove, odgovorne institucije i resurse potrebne za provođenje Strategije. Akcioni plan precizira korake koje je potrebno preduzeti kako bi se ostvarili ciljevi postavljeni u Strategiji, omogućavajući mjerenje napretka i procjenu efekata svake pojedinačne aktivnosti. On služi kao alat za praćenje provođenja antikoruptivnih mjera, omogućavajući fleksibilnost u prilagođavanju aktivnosti u zavisnosti od rezultata postignutih tokom realizacije. Na taj način, Akcioni plan osigurava praktičnu primjenu Strategije i njenu održivost.

Vizija

Vizija Strategije jeste uspostavljanje unaprijeđenog normativnog i institucionalnog okvira na svim nivoima vlasti u BiH, usklađenog s međunarodnim standardima i standardima EU, zatim unaprijediti sistem prevencije korupcije kroz sveobuhvatne i integrisane mjere, uz usku i efikasnu koordinaciju svih relevantnih institucija, stvarajući društvo s nultom tolerancijom prema korupciji.

Ova vizija postavlja osnovni cilj izgradnje okvira u kojem javne institucije i društveni akteri funkcionišu s najvišim standardima integriteta, odgovornosti i profesionalizma. U takvom sistemu, svi oblici korupcije su prepoznati, spriječeni i strogo sankcionisani, dok se javna uprava vodi transparentno i u skladu sa zakonima, osiguravajući jednaka prava i prilike za sve građane. Cilj je stvoriti sistem u kojem su povjerenje građana i privatnog sektora u institucije vlasti čvrsto utemeljeni te u kojem se odgovorno upravlja javnim resursima u korist općeg dobra.

Vizija također odražava težnju Brčko distrikta BiH ka uspostavljanju sistema koji će omogućiti da:

1. **Institucije Brčko distrikta BiH rade efikasno i transparentno**, uz dosljednu primjenu zakona, izbjegavanje nepotizma, favorizovanja i svakog oblika zloupotrebe javnih ovlasti. Neophodno je osigurati da javne službe djeluju u interesu svih građana, bez izuzetka, te da su svi procesi upravljanja – od javnih nabavki, preko zapošljavanja, do upravljanja finansijama – vođeni s punom transparentnošću i odgovornošću.
2. **Jačanje preventivnih mehanizama u borbi protiv korupcije** bude prioritet. Ovaj dio vizije obuhvata unapređenje sistema interne i eksterne kontrole, finansijskog nadzora, jačanje antikorupcijskih organa, kao i jačanje pravnog okvira koji omogućava

brzo reagovanje na bilo kakvu sumnju u koruptivne radnje. Preventivni mehanizmi uključuju i bolju zaštitu zviždača, jačanje unutrašnje kontrole u javnim institucijama, te stalno usavršavanje javnih službenika kako bi radili u skladu s najvišim etičkim standardima.

3. **Efikasno sankcionisanje svih oblika korupcije** – Kako bi vizija postala stvarnost, neophodno je osigurati efikasno i nepristrasno sankcionisanje svih oblika koruptivnih aktivnosti, bez obzira na to ko je uključen. Ovo zahtijeva nezavisne pravosudne institucije, brze i efikasne istrage, te adekvatne kazne koje će djelovati odvraćajuće na buduće prekršaje.
4. **Podizanje svijesti građana i civilnog društva** – U viziji Brčko distrikta BiH ključnu ulogu imaju građani, koji kroz aktivno sudjelovanje u javnim procesima, praćenje rada vlasti i prijavljivanje korupcije, postaju partneri u borbi protiv ovog problema. Edukacija i osnaživanje građana, organizacija civilnog društva i medija stvara okruženje u kojem je prijavljivanje korupcije normalizovano i ohrabreno, uz osiguranu zaštitu onih koji progovaraju o nepravilnostima.
5. **Razvoj društva zasnovanog na vladavini prava i jednakim šansama** – Vizija Strategije ima za cilj ne samo suzbijanje korupcije, već i izgradnju pravednog društva u kojem svi građani, bez obzira na društveni status, imaju jednak pristup javnim uslugama i mogućnostima. Transparentni procesi i jasna pravila osiguravaju da se korupcija više ne percipira kao norma, već kao devijacija koja narušava opće interese društva.
6. **Jačanje međunarodne saradnje** – Brčko, kao dio Bosne i Hercegovine, teži ka jačanju saradnje s međunarodnim institucijama i organizacijama koje se bore protiv korupcije. Razmjena iskustava, usvajanje najboljih praksi i usklađivanje sa međunarodnim standardima pomoći će Brčko distriktu BiH da postigne viši nivo institucionalne efikasnosti i dosljednosti u borbi protiv korupcije.

Ukratko, vizija ove strategije obuhvata ne samo borbu protiv korupcije kroz konkretne mjere, već i stvaranje društvene klime u kojoj će integritet, transparentnost i odgovornost biti temeljne vrijednosti, a korupcija izuzetak. Ovaj pristup vodi ka dugoročnoj izgradnji povjerenja između građana i institucija te doprinosi razvoju stabilnog i pravednog društva.

Pojam korupcije i nadležnosti Ureda za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije u Brčko distriktu BiH

Postoje različite definicije pojma korupcije. Zakon o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije definiše korupciju kao „svaku zloupotrebu moći povjerenu javnom službeniku i licu na političkom položaju, poslodavcu i radniku, koja može dovesti do privatne koristi tog lica, ili bilo kojeg drugog fizičkog ili pravnog lica. Korupcija posebno može uključivati direktno ili indirektno zahtijevanje, nuđenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, čime se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanje očekivano od primaoca mita“.

Prema Transparency Internationalu korupcija je „zloupotreba povjerene moći radi privatne koristi“. Ova definicija obuhvata sve oblike zloupotrebe javnih i privatnih ovlaštenja s ciljem ostvarivanja lične ili grupne koristi, a može uključivati podmićivanje, prevare, nepotizam i druge neetične prakse.

Svjetska banka definiše korupciju kao „zloupotreba javne funkcije radi privatne dobiti“. Ova definicija odnosi se na postupke službenika koji koriste svoj položaj za privatne interese umjesto za interese građana.

Prema EU, korupcija se definiše kao „zloupotreba vlasti za vlastiti interes“. EU naglašava da korupcija uključuje javni i privatni sektor te da može ozbiljno uticati na vladavinu prava i ekonomski rast.

Koruptivne osobe su pojedinci koji zloupotrebljavaju svoj položaj, ovlaštenja ili resurse kako bi ostvarili ličnu ili grupnu korist na račun zajedničkog dobra. Karakteristike koruptivnih osoba često uključuju nizak stepen etičke odgovornosti, fokus na ličnu ili grupnu korist, slabu posvećenost javnim interesima, kao i sposobnost manipulacije sistemima i zakonima.

Nijedno društvo nije otporno na korupciju. Bez obzira na nivo ekonomskog razvoja ili političku stabilnost, korupcija postoji u različitim oblicima i na svim nivoima društva – od lokalne zajednice i državnih službi do međunarodnih organizacija. Čak i u najuređenijim državama, korupcija se može javljati zbog ljudske sklonosti ka sticanju moći i resursa na račun zajedničkih interesa.

Različite kulture i sistemi koriste specifične mehanizme za suzbijanje korupcije, ali suštinska priroda korupcije ostaje prisutna jer se javlja tamo gdje postoji mogućnost zloupotrebe moći i odsustvo odgovarajuće kontrole i transparentnosti.

Zakonom o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije definisane su nadležnosti Ureda:

- a) izrada prijedloga Strategije za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu BiH kao i izrada prijedloga Akcionog plana za provođenje Strategije u kojima se predviđaju provodivi, jasni i konkretni ciljevi, a u skladu s općim principima utvrđenim u državnoj Strategiji za borbu protiv korupcije;
- b) koordinacija i nadzor nad provođenjem Strategije i Akcionog plana kao i davanje mišljenja i instrukcija o pitanju njihovog provođenja;
- c) koordiniranje rada organa javne uprave, institucija, javnih preduzeća, javnih ustanova i drugih pravnih lica koja je osnovao Brčko distriktu BiH, pravnih lica i preduzetnika u sprečavanju korupcije i obavješćivanje nadležnih institucija o zatečenom stanju, kao i preduzimanje ostalih neophodnih mjera u skladu sa zakonom;
- d) postupanje po zaprimljenim podnescima s indicijama koruptivnog ponašanja u smislu prikupljanja podataka, provjere navoda iz prijave i prosljeđivanja nadležnim organima te na isti način postupanje po posebnim oblicima prijavljivanja uključujući javno objavljivanje ili na drugi način činjenje javno dostupnim informacija koje ukazuju na korupciju;
- e) ukazivanje predlažu i Skupštini Brčko distrikta BiH na postojanje odredaba u nacrtima ili prijedlozima zakona, podzakonskih i općih akata koje bi u primjeni mogle da izazovu koruptivne radnje;
- f) identifikovanje mogućih pojava korupcije koje dopušta provođenje postojećih zakona, podzakonskih i općih akata, te u vezi s tim iniciranje aktivnosti na njihovim izmjenama i dopunama u svrhu prevencije koruptivnih radnji;
- g) donošenje odluke o uspostavljanju i vođenju baza podataka koje za cilj imaju transparentnost, prevenciju ili otklanjanje koruptivnih aktivnosti;
- h) saradnja s Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i institucijama Bosne i Hercegovine i dostavljanje potrebnih podataka i informacija samoinicijativno ili po zahtjevu Agencije, kao i saradnja s entitetskim i kantonalnim nadležnim organima i institucijama, da bi se osiguralo pravovremeno i efikasno provođenje koordiniranih politika za borbu protiv korupcije;
- i) poslovi zaštite lica koja prijavljuju korupciju u skladu sa Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju;

- j) donošenje jedinstvene metodologije i smjernica za izradu planova integriteta u skladu s državnim Smjericama i Metodologijom za izradu plana integriteta i pružanje pomoći svim organima i institucijama Brčko distrikta BiH u njihovoj realizaciji;
- k) donošenje jedinstvenih smjernica za izradu planova borbe protiv korupcije i pružanje pomoći svim organima i institucijama Brčko distrikta BiH u njihovoj realizaciji;
- l) javno objavljivanje informacija o stanju korupcije;
- m) saradnja s domaćim naučnim i stručnim organizacijama, medijima i nevladinim organizacijama o pitanju prevencije korupcije;
- n) drugi poslovi propisani posebnim zakonom.

Također Ured u svom radu primjenjuje i Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju kojim se uređuje: status lica koja prijavljuju korupciju u organima javne uprave i institucijama Brčko distrikta BiH, javnim preduzećima, javnim ustanovama, fondovima i drugim pravnim licima koje je osnovao Brčko distrikt BiH, pravnim licima i samostalnim preduzetnicima, postupak prijavljivanja, obaveze organa javne uprave, institucija i drugih pravnih lica koje je osnovao Brčko distrikt BiH, pravnih lica i preduzetnika u vezi s prijavljivanjem korupcije, postupak zaštite lica koja prijavljuju korupciju, te propisuju sankcije za povrede odredbi ovog zakona.

SWOT analiza stanja u oblasti borbe protiv korupcije

SNAGE <u>Postojanje Ureda</u> <u>Novi Zakon o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije</u> <u>Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju</u> <u>Postojanje strateških okvira</u> <u>Postojanje antikoruptivnih dokumenata</u> <u>Imenovane kontakt-tačke u svim organima javne uprave i institucijama Brčko distrikta BiH</u>	SLABOSTI <u>Nedovoljna saradnja između institucija i komunikacija kako interno, tako i eksterno</u> <u>Budžetska sredstva</u> <u>Nedostatak transparentnosti</u> <u>Disperzija odgovornosti u procesima</u> <u>Svi poslovi su na jednoj osobi (kontakt-osoba) unutar institucije</u> <u>Nepotpun zakonodavni okvir i izostanak potpune implementacije</u> <u>Nepoznavanje sistema prijavljivanja od strane građana i zaposlenika</u>
PRILIKE <u>Međunarodna podrška</u> <u>Primjena međunarodnih standarda i praksi</u> <u>Usvajanje savremenih tehnologija</u> <u>Razvoj jedinstvenih registara i baza podataka</u> <u>EU integracije</u> <u>Porast građanske svijesti i aktivizma</u> <u>Dobre prakse</u>	PRIJETNJE <u>Nepovjerenje javnosti u institucije</u> <u>Ekonomске krize</u> <u>Politički pritisci i uticaji</u> <u>Kompleksnost političkog sistema</u> <u>Neispunjavanje međunarodno preuzetih obaveza</u> <u>Vanredne okolnosti (pandemija, ekonomska kriza, smjene vlasti)</u>

Na osnovu ove SWOT analize dolazimo do zaključka da, iako su postavljeni čvrsti institucionalni temelji i usvojen relevantan zakonski okvir za borbu protiv korupcije u Brčko distriktu BiH, uspješnost ove strategije zavisi od odlučne i koordinirane primjene postojećih snaga, uz istovremeno uklanjanje unutrašnjih slabosti i iskorištavanje prilika koje pružaju međunarodni standardi i podrška.

S jedne strane, **postojanje Ureda zakonska zaštita za zviždače, strateški antikoruptivni dokumenti i imenovane kontakt-osobe u organima javne uprave i institucijama** predstavljaju jaku osnovu za borbu protiv korupcije. Međutim, kako bi se ovi alati i resursi efikasno iskoristili, **potrebno je otkloniti unutrašnje slabosti, kao što su nedovoljna međuinstitucionalna saradnja, ograničeni budžeti, slaba transparentnost i koncentracija**

odgovornosti na kontakt licima. Ovi faktori značajno usporavaju realizaciju Strategije i mogu ograničiti njen domet.

Prilike kao što su **međunarodna podrška, primjena međunarodnih standarda i praksi, usvajanje savremenih tehnologija i porast građanske svijesti** pružaju dodatni potencijal za unapređenje antikoruptivnih inicijativa. Koristeći ove prilike, Brčko distrikt BiH bi mogao brže i efikasnije jačati mehanizme za prevenciju i prijavu korupcije.

S druge strane, **nepovjerenje javnosti u institucije, politički pritisci, ekonomske krize i vanredne okolnosti** predstavljaju ozbiljne prijetnje koje mogu potkopati napore u borbi protiv korupcije. Uspostavljanje povjerenja javnosti kroz transparentniji rad institucija, poboljšanje komunikacije i jačanje koordinacije među institucijama su ključni koraci za umanjenje ovih prijetnji.

Uspješna borba protiv korupcije u Brčko distriktu BiH može biti postignuta samo ako se sistematski otklone unutrašnje slabosti, efikasno iskoriste međunarodne prilike i ojača transparentnost i saradnja među institucijama, kako bi se stvorio čvrst i otporan antikoruptivni sistem, usmjeren na dugoročno povjerenje javnosti i održivost rezultata.

Opći cilj

Cilj Strategije je smanjenje korupcije u Brčko distriktu BiH kroz koordinirano i sinergijsko djelovanje svih relevantnih aktera, s obzirom na to da korupcija predstavlja značajnu prepreku razvoju Brčko distrikta BiH. Postizanjem visokog stepena transparentnosti, odgovornosti i zakonitosti u radu institucija, Strategija teži stvaranju povoljnog okruženja za ekonomski i društveni razvoj Brčko distrikta BiH.

S tim u vezi, opći cilj Strategije je:

„Izgraditi efikasan, transparentan i odgovoran institucionalni okvir u Brčko distriktu BiH, kroz jačanje ključnih institucija, prevenciju, pravovremeno otkrivanje i efikasno sankcionisanje korupcije, uz aktivno uključivanje građana i civilnog društva i povećanje međunarodne saradnje, kako bi se unaprijedila vladavina prava i stvorilo društvo s jednakim mogućnostima za sve.“

Strateški ciljevi i programi

Iz ovako formulisano općeg cilja proizilaze sljedeći strateški ciljevi koji se u Brčko distriktu BiH trebaju postići provođenjem Strategije:

1. Unapređivanje sistema prevencije korupcije i jačanje institucija;
2. Sankcionisanje i krivično gonjenje;
3. Edukacija, saradnja i izvještavanje.

1. Unapređivanje sistema prevencije korupcije i jačanje institucija

Prevencija korupcije predstavlja temelj za sve strateške dokumente usmjerene na borbu protiv korupcije. Prevencija korupcije je ključni element ove strategije jer omogućava uspostavljanje dugoročnog i održivog okvira za smanjenje koruptivnih radnji.

Naglasak na prevenciji podrazumijeva razvoj mehanizama koji proaktivno smanjuju mogućnosti za korupciju, a time se doprinosi jačanju integriteta i transparentnosti u institucijama. Kroz prevenciju se stvara ambijent u kojem se smanjuje prostor za koruptivne prakse, a istovremeno se promovišu etički standardi i odgovornost.

Ovaj pristup je od izuzetne važnosti jer omogućava da se na preventivan način djeluje prije nego što dođe do stvaranja koruptivnih situacija, čime se značajno doprinosi smanjenju nivoa korupcije i jačanju povjerenja građana u javne institucije.

Indikator strateškog cilj pod nazivom „**Unapređivanje sistema prevencije korupcije i jačanje institucija**“ je jačanje kapaciteta institucija i razvoj efikasnih mehanizama za sprečavanje korupcije u Brčko distriktu BiH. Ovaj cilj podrazumijeva unapređivanje zakonskog i institucionalnog okvira kroz uvođenje preventivnih mjera, povećanje transparentnosti i odgovornosti u radu institucija. Strateški cilj odnosi se i na uspostavljanje efektivnih internih kontrola, bolju koordinaciju među institucijama, i stvaranje sistema za pravovremeno prepoznavanje i otklanjanje rizika od korupcije. Kroz ove mjere, cilj je stvoriti institucionalni ambijent koji podržava integritet i profesionalizam, čime će se smanjiti mogućnosti za pojavu koruptivnih radnji i jačati povjerenje građana u institucije.

Ovaj strateški cilj posebnu pažnju posvećuje se transparentnim procedurama u oblasti zapošljavanja, javnih nabavki i upravljanja kapitalnim investicijama, kako bi se smanjile prilike za zloupotrebu i unaprijedilo povjerenje građana u javni sektor.

Strateški programi obuhvaćeni strateškim ciljem 1 su:

- 1.1. Obrazovanje
- 1.2. Privredni razvoj
- 1.3. Zdravstvo
- 1.4. Javne finansije
- 1.5. Zapošljavanje i javne nabavke
- 1.6. Upravljanje donacijama i podsticajima
- 1.7. Prostorno planiranje, legalizacija i zaštita životne sredine
- 1.8. Kapitalne investicije
- 1.9. Osiguranje pristupa i zaštite službenih dokumenata i opreme.

1.1. Obrazovanje

Cilj: Cilj programa je uspostaviti transparentan, etičan i odgovoran obrazovni sistem u Brčko distriktu BiH kroz jačanje integriteta i promovisanje profesionalnih standarda

Strateški programi:

- 1.1.1. Promovisanje kulture integriteta, transparentnosti i odgovornosti u obrazovnom sistemu Brčko distrikta BiH;
- 1.1.2. Povećanje integriteta, transparentnosti i odgovornosti unutar obrazovnog sistema, smanjenjem rizika od tipičnih oblika korupcije (nepotizam, pronevjere finansijskih sredstava, zloupotrebe transfera, podsticaja i sl.).

Strateški program borbe protiv korupcije u Odjeljenju za obrazovanje Brčko distrikta BiH osmišljen je kao sveobuhvatan pristup uspostavljanju visokih standarda etike, integriteta i transparentnosti u svim obrazovnim institucijama. Ovaj program prepoznaje ključnu ulogu obrazovanja u oblikovanju društva te je usmjeren na suzbijanje korupcije kroz preventivne mjere, jačanje institucionalnih kapaciteta i osnaživanje etičkih vrijednosti.

Jedan od temelja ovog programa je izrada i implementacija usaglašenog plana i programa etike i integriteta, koji će postati sastavni dio nastavnih aktivnosti u školama i visokoškolskim ustanovama. Ovaj plan bit će rezultat široke konsultacije sa stručnjacima iz oblasti etike, predstavnicima obrazovnih institucija, civilnog društva i lokalne zajednice, kako bi obuhvatio specifične izazove u obrazovnom sektoru Brčko distrikta BiH. Uvođenje ovakvog programa ima za cilj ne samo da pruži teorijsko znanje, već i da oblikuje praktične vrijednosti i ponašanje učenika, studenata i nastavnog osoblja, promovirajući integritet kao ključnu društvenu normu.

Dodatno, poseban fokus stavlja se na donošenje novog Kodeksa profesionalne etike u svim visokoškolskim ustanovama. Ovaj kodeks će na jedinstven način regulirati pitanja etike nastavnika i studenata, jasno definisati odgovornosti i prava svih uključenih, te propisati sankcije za kršenje profesionalnih standarda. Kodeks će biti usvojen kroz transparentan i inkluzivan proces, osiguravajući da odražava specifične potrebe i izazove akademske zajednice, dok istovremeno uspostavlja jasne kriterije za profesionalno ponašanje.

Kako bi se dodatno osigurala transparentnost i odgovornost, jačaju se kontrole u procesu zapošljavanja nastavnog kadra. Transparentne procedure zapošljavanja, uključujući javno objavljivanje konkursa i evaluaciju kandidata kroz nezavisne komisije, smanjit će prostor za nepotizam, favoriziranje i druge oblike nepravilnosti. Ove mjere ne samo da će osigurati odabir najkvalifikovanijih kandidata, već će i povećati povjerenje javnosti u sistem zapošljavanja u obrazovnim institucijama.

Još jedna važna komponenta ovog programa je osiguranje transparentnosti u upravljanju finansijama obrazovnih institucija kroz usvajanje i javno objavljivanje planova javnih nabavki. Svaka obrazovna ustanova bit će obavezna da svoje planove i realizaciju javnih nabavki učini dostupnima javnosti putem svojih zvaničnih kanala. Time će se omogućiti nadzor nad trošenjem javnih sredstava, prevenirati zloupotrebe i osnažiti povjerenje građana u integritet obrazovnog sektora.

Uz sve ove mjere, strateški program uključuje kontinuiranu edukaciju i podizanje svijesti među nastavnicima, studentima, učenicima i široj javnosti o značaju borbe protiv korupcije. Organizovanjem radionica, seminara i javnih kampanja nastojat će se razviti kultura odgovornosti i prijavljivanja nepravilnosti, dok će se istovremeno promovisati pozitivni primjeri transparentnog i odgovornog ponašanja.

1.2. Privredni razvoj

Cilj: Unaprijediti transparentnost i odgovornost u procesu dodjele budžetskih sredstava za privredu, sport i kulturu

Strateški programi:

- 1.2.1. Unapređenje transparentnosti i edukacija za efikasno upravljanje budžetskim sredstvima;
- 1.2.2. Unapređenje zakonodavnog okvira za dodjelu podsticaja u privredi Brčko distrikta BiH.

Strateški program usmjeren na borbu protiv korupcije u oblasti privrede, sporta i kulture Brčko distrikta BiH ima za cilj unapređenje transparentnosti i odgovornosti u procesu dodjele budžetskih sredstava, podsticanju privrede i pravilnom korištenju javnih resursa. S obzirom na to da se korupcija može pojaviti u procesu dodjele podsticaja u privredi ukoliko kriteriji nisu jasno definisani, ovaj program stavlja poseban naglasak na precizno postavljanje jasnih, objektivnih i transparentnih kriterija za dodjelu budžetskih sredstava kroz javne pozive Odjeljenja za privredni razvoj, sport i kulturu. Na taj način će se minimizirati prostor za zloupotrebe i omogućiti poštovanje pravičnosti u raspodjeli sredstava, čime se smanjuje rizik od korupcije i povećava povjerenje građana u javne institucije.

Jedna od ključnih aktivnosti u ovom programu jeste osiguranje kontinuirane edukacije i stručnog usavršavanja zaposlenih i članova komisija koje sprovode ove javne pozive. Kroz edukaciju, zaposlenici će biti osposobljeni za pravilno upravljanje budžetskim sredstvima, dok će članovi komisija razviti potrebne vještine za pravično ocjenjivanje prijava. Ovaj proces edukacije ima za cilj ne samo profesionalni razvoj, već i jačanje svijesti o odgovornosti u dodjeli javnih sredstava, što direktno doprinosi smanjenju mogućnosti za koruptivne radnje.

Također, u okviru programa planira se provođenje edukacija s krajnjim korisnicima budžetskih sredstava o pravilnoj pripremi aplikacija i o finansijskom izvještavanju. Ovaj segment edukacije ima značajnu ulogu u osiguravanju transparentnosti, jer korisnici budžetskih sredstava moraju biti upoznati sa procedurama, pravilima i zahtjevima koji se odnose na aplikaciju i izvještavanje, čime se smanjuje mogućnost nepoštovanja pravila i zloupotreba u toku implementacije projekata.

Pored ovih aktivnosti, strateški program uključuje analizu postojećeg Zakona o podsticaju u privredi Brčko distrikta BiH, s ciljem da se utvrdi njegova usklađenost sa savremenim standardima i praksama te da se preciziraju uslovi za ostvarivanje prava na podsticaje. Ukoliko zakon nije dovoljno jasan ili precizan, postoji mogućnost da se otvori prostor za manipulacije, što može dovesti do nepravilne raspodjele podsticaja. U skladu s tim, bit će izvršena izmjena i dopuna Zakona o podsticaju u privredi Brčko distrikta BiH, kao i Pravilnika o postupku ostvarivanja prava na olakšice pravnih lica, kako bi se osigurala jasno definisana pravila, smanjili rizici od korupcije i stvorio pravilan okvir za podsticanje privrede.

Cilj ovog strateškog programa je ne samo poboljšanje zakonodavnog okvira i povećanje transparentnosti u svim fazama procesa dodjele budžetskih sredstava, već i jačanje povjerenja javnosti u institucije Brčko distrikta BiH. Stvaranjem jasnih, odgovorno postavljenih kriterija za dodjelu podsticaja, kao i obukom i edukacijom ključnih aktera u ovom procesu, stvaraju se temelji za odgovorno upravljanje resursima, smanjuje se prostor za koruptivne aktivnosti i doprinosi održivom razvoju privrede, sporta i kulture.

1.3. Zdravstvo

Cilj: Izgraditi integritet i povjerenje u zdravstveni sistem kroz povećanje transparentnosti postupaka, unapređenje kvaliteta usluga i jačanje odgovornosti prema korisnicima

Strateški programi:

- 1.3.1. Podizanje svijesti zdravstvenih radnika o fenomenu korupcije;
- 1.3.2. Poboljšanje kvaliteta zdravstvenih usluga;
- 1.3.3. Povećanje transparentnosti i efikasnosti u radu Službe za boračko-invalidsku zaštitu (BIZ) i civilne žrtve rata;
- 1.3.4. Informatizacija Pododjeljenja za socijalnu zaštitu.

Strateški program za borbu protiv korupcije u zdravstvu Brčko distrikta BiH predstavlja sveobuhvatan pristup jačanju transparentnosti, odgovornosti i integriteta u zdravstvenom sektoru, s ciljem smanjenja koruptivnih praksi i unapređenja kvaliteta usluga za sve građane. U okviru ovog programa planirane su ključne aktivnosti koje obuhvataju edukaciju zdravstvenih radnika, podizanje svijesti korisnika, modernizaciju upravljanja dokumentacijom i osnaživanje socijalnih službi.

Jedan od temeljnih koraka je kontinuirana edukacija zdravstvenih radnika, u saradnji s Uredom, JZU „Zdravstveni centar Brčko“ i Odjeljenjem za zdravstvo i ostale usluge. Edukativne aktivnosti su usmjerene na podizanje svijesti zdravstvenih radnika o štetnosti koruptivnog ponašanja, a s ciljem unapređenja etičkih standarda, profesionalizma i odgovornosti prema pacijentima. Uz profesionalnu edukaciju, naglašava se i važnost poštovanja prava pacijenata i pružanja jednakih usluga svim korisnicima, čime se dodatno osigurava pravednost u zdravstvenom sistemu.

Pored edukacije zdravstvenih radnika, fokus je i na informisanju i podizanje svijesti korisnika zdravstvenih usluga o negativnim efektima korupcije. Kroz informativne kampanje i direktnu komunikaciju, pacijenti su motivisani da postanu aktivni učesnici u borbi protiv korupcije, prepoznajući nepravilnosti i podržavajući sistem u ostvarivanju veće transparentnosti i jednakih prava. Na ovaj način, pacijenti postaju ne samo korisnici, već i saveznici u kreiranju boljeg zdravstvenog sistema za sve.

Anonimne ankete među korisnicima zdravstvenih usluga ključna su komponenta ovog programa. Njima se identifikuju konkretni problemi i prepreke s kojima se pacijenti susreću tokom pružanja zdravstvenih usluga. Sistem anonimnog anketiranja omogućava pacijentima da slobodno i nepristrasno iznesu svoje stavove, a rezultati anketa koriste se za detaljnu analizu i planiranje unapređenja kvaliteta usluga. Rezultati su dragocjeni u otkrivanju specifičnih problema u sistemu, a dalja analiza omogućava kreiranje konkretnih preporuka za poboljšanje standarda zdravstvene zaštite.

Kako bi se omogućila veća transparentnost u postupcima i olakšalo efikasnije upravljanje dokumentacijom, planirano je uvođenje LOTUS aplikacije za sve zaposlene u Službi za

boraćko-invalidsku zaštitu (BIZ) i civilne žrtve rata. Ova aplikacija omogućava standardizaciju postupanja, brže praćenje dokumentacije i smanjenje mogućnosti za greške i manipulacije.

Dodatno, planirana je nabavka specijalizovanog softvera za evidenciju podataka u oblasti socijalne zaštite. Ovaj softver olakšava ažuriranje baza podataka i čini podatke lako dostupnim, uz zaštitu osjetljivih informacija o korisnicima. Digitalizacijom i modernizacijom rada Pododjeljenja za socijalnu zaštitu omogućava se efikasnije upravljanje socijalnim programima u Brčko distriktu BiH, što podržava transparentniji i odgovorniji pristup socijalnoj politici u ovoj zajednici.

1.4. Javne finansije

Cilj: Unapređenje profesionalnih kapaciteta, transparentnosti i efikasnosti Porezne uprave kroz edukaciju službenika, redovno praćenje i kontrolu procesa te jačanje saradnje i komunikacije s poreznim obveznicima

Strateški programi:

- 1.4.1. Jačanje kapaciteta i transparentnosti Porezne uprave kroz edukaciju, unutrašnju kontrolu i unapređenje komunikacije s poreznim obveznicima.

Strateški program usmjeren je na sveobuhvatno unapređenje profesionalnih kapaciteta, transparentnosti i efikasnosti rada Porezne uprave, s ciljem jačanja njenog integriteta i povjerenja javnosti. Program obuhvata aktivnosti koje se fokusiraju na razvoj ljudskih resursa, poboljšanje unutrašnjih procesa i unapređenje komunikacije s poreznim obveznicima.

Kroz kontinuirano podizanje svijesti i stručnosti službenika Porezne uprave putem edukacija, seminara i radionica, ovaj program omogućava sticanje novih znanja i vještina potrebnih za efikasno suočavanje s izazovima modernog poreskog sistema. Također, redovno praćenje rada putem mjesečnih izvještaja pruža jasnu sliku o efektivnosti i učinku zaposlenih, omogućavajući pravovremene korekcije i unapređenja u radu.

Poseban naglasak stavljen je na razvoj otvorene i konstruktivne saradnje s poreznim obveznicima. Kroz transparentnu i dvosmjernu komunikaciju, program nastoji poboljšati nivo razumijevanja poreznih procedura, povećati zadovoljstvo poreznih obveznika i podstaći njihovu bolju usklađenost s poreznim obavezama.

Redovno provođenje internih kontrola procesa u Poreznoj upravi predstavlja ključnu komponentu programa. Interna kontrola osigurava usklađenost s procedurama, identifikuje eventualne slabosti i podstiče njihovo otklanjanje kroz konkretne preporuke. Izvještavanje o rezultatima internih kontrola doprinosi boljoj organizaciji rada, povećanju odgovornosti i jačanju povjerenja javnosti u rad Porezne uprave.

1.5. Zapošljavanje i javne nabavke

Cilj: Reformisati postupke zapošljavanja i javnih nabavki u Brčko distriktu BiH, smanjujući politizaciju i koruptivne radnje, te osiguravajući transparentnost, meritokratiju i odgovornost

Strateški programi:

- 1.5.1. Unapređenje transparentnosti i efikasnosti javne uprave

Cilj ovog programa je unaprijediti postupke zapošljavanja i javnih nabavki u organima javne uprave Brčko distrikta BiH, smanjenjem politizacije, osiguravanjem meritornosti, transparentnosti i odgovornosti. Program će doprinosti povećanju efikasnosti u zapošljavanju i nabavkama, smanjenju resursnih gubitaka te sprečavanju nepravilnosti i koruptivnih radnji.

Jedan od ključnih koraka u ovom procesu bit će usvajanje novog Zakona o državnoj službi, zajedno sa pratećim podzakonskim aktima koji će detaljno regulisati proceduru zapošljavanja. Ovaj zakon će omogućiti smanjenje političkog uticaja i osigurati da se postupci zapošljavanja temelje na meritokratiji, odnosno da izbor kandidata bude zasnovan na njihovim zaslugama i jednakim mogućnostima za sve.

Također, bit će uspostavljen jedinstveni registar za praćenje rada svih udruženja, fondacija te stranih i međunarodnih udruženja registrovanih u Brčko distriktu BiH. Ovaj registar će omogućiti bolju transparentnost i kontrolu rada ovih organizacija, čime će se povećati povjerenje u proces donošenja odluka u javnim institucijama.

Kako bi se poboljšao proces javnih nabavki i spriječile nepravilnosti bit će donesene odluke o imenovanju lica za prijem roba, usluga i radova, kao i nadzornog organa, uz jasno definisanje njihovih zadataka i odgovornosti. Ovim mjerama se želi spriječiti nepravilnosti koje se kasnije teško mogu ispraviti te smanjiti mogućnost koruptivnih radnji. Za uspješan prijem roba, usluga i radova bitno je angažovati više osoba, čime će se osigurati objektivnost i integritet u cijelom procesu.

Očekivani rezultati ovog programa uključuju unapređenje procesa zapošljavanja zasnovanog na zaslugama, povećanje transparentnosti rada organizacija u Brčko distriktu BiH, smanjenje broja nepravilnosti u postupcima javnih nabavki te smanjenje mogućnosti za korupciju. Program će osigurati da se svi postupci u javnoj upravi sprovode u skladu s principima transparentnosti, odgovornosti i zakonitosti.

1.6. Upravljanje donacijama i podsticajima

Cilj: Povećanje transparentnosti, efikasnosti i odgovornosti u procesu dodjele novčanih sredstava za donacije i podsticaje, kako bi se smanjio rizik od korupcije i povećalo povjerenje građana u javne institucije

Strateški programi:

- 1.6.1. Netransparentno trošenje budžetskih sredstava;
- 1.6.2. Neprecizne procedure obrade zahtjeva za dodjelu donacija za fizička lica;
- 1.6.3. Kontinuirana i sveobuhvatana kontrola prilikom dodjele novčanih sredstava za podsticaje u poljoprivredi;
- 1.6.4. Unaprijeđenje transparentnosti dodjele novčanih sredstava za posticaje u poljoprivredi;
- 1.6.5. Optimizacija kriterija za odabir korisnika donatorskih sredstava u programima stambenog zbrinjavanja u Brčko distriktu BiH.

Strateški program za borbu protiv korupcije u dodjeli novčanih sredstava za donacije i podsticaje ima za cilj unapređenje transparentnosti u trošenju budžetskih sredstava, smanjenje rizika od korupcije i jačanje povjerenja građana u institucije. Trenutna situacija u Brčko distriktu BiH pokazuje da nedostatak transparentnosti u upravljanju javnim finansijama otvara prostor za zloupotrebe i koruptivne radnje. Kada građani nemaju uvid u način trošenja

budžetskih sredstava, to dovodi do smanjenja povjerenja u institucije. Loša regulativa, neprecizni kriteriji za odabir korisnika donacija, kao i nedovoljna kontrola realizovanih projekata, omogućavaju zloupotrebu sredstava i smanjenje resursa koji su ključni za javne usluge poput privrede i poljoprivrede.

Program se temelji na nekoliko ključnih aktivnosti koje uključuju izmjene postojećih zakonskih okvira kako bi se propisalo jasnije i transparentnije trošenje budžetskih sredstava. Također, bit će razvijeni mjerljivi kriteriji za dodjelu donacija i podsticaja koji će omogućiti pravovremeno i pravedno dodjeljivanje sredstava, uz obaveznu transparentnost u svim fazama procesa. Pored toga, uvođenje sistema kontrole realizacije projekata, uz angažman vanjskih saradnika, omogućit će praćenje svih faza projekata i smanjenje mogućnosti za zloupotrebu sredstava. Aktivno uključivanje i informisanje građana o projektima koji se realizuju u mjesnim zajednicama doprinosi većoj participaciji i omogućava veći nadzor od strane lokalnih zajednica, čime se smanjuje mogućnost korupcije.

Razvijanje jasnih i dosljednih procedura za obradu zahtjeva za dodjelu donacija, obuka zaposlenih koji obrađuju ove zahtjeve, kao i pružanje jasnih informacija i smjernice korisnicima, doprinose poboljšanju efikasnosti sistema. Također, implementacija softverskog sistema za vođenje registra za dodjelu podsticaja u poljoprivredi stvorit će bolju osnovu za efikasno praćenje i kontrolu dodijeljenih sredstava. U okviru ovog registra bit će evidentirani podaci o korisnicima, iznosima i opravdanosti utroška sredstava, čime će se postići veća kontrola i transparentnost.

Jedna od ključnih tačaka ovog programa je i analiza postojećih kriterija za odabir korisnika donacija u specifičnim programima kao što je stambeno zbrinjavanje raseljenih lica, s posebnim naglaskom na davanje prednosti povratnicima u Brčko distriktu BiH. Ova analiza će omogućiti pravedniju raspodjelu resursa i doprinijeti boljoj integraciji povratnika u lokalnu zajednicu, kao i pomoći u usmjeravanju sredstava ka onima kojima su najpotrebnija. Također, na osnovu rezultata ove analize, bit će predložene izmjene koje će biti uključene u naredne javne pozive za dodjelu donacija.

Ovaj strateški program postavlja temelje za stvaranje efikasnog, transparentnog i odgovornog sistema u kojem će se sredstva koristiti na način koji donosi koristi svim građanima, čime će se stvoriti dugoročno povjerenje u institucije.

1.7. Prostorno planiranje, legalizacija i zaštita životne sredine

Cilj: Poboljšati proces prostornog planiranja, legalizacije i zaštite životne sredine kroz jasno definisane propise, ujednačavanje procedura i obuku zaposlenih kako bi se smanjile mogućnosti za koruptivne radnje

Strateški programi:

- 1.7.1. Neadekvatno određivanje revidenta prilikom rješavanja postupaka revizije tehničke dokumentacije;
- 1.7.2. Nedosljednost u proceduri izdavanja ovlaštenja za pravna i fizička lica iz oblasti građevinarstva.

Strateški program za borbu protiv korupcije u oblasti prostornog planiranja, legalizacije i zaštite životne sredine usmjeren je na unapređenje transparentnosti, odgovornosti i efikasnosti u procesu izdavanja dozvola, revizije tehničke dokumentacije, i usklađivanja propisa sa

zakonodavnim okvirom. Jedan od glavnih problema u ovoj oblasti je neadekvatno određivanje revidenta prilikom rješavanja postupaka revizije tehničke dokumentacije, što može otvoriti prostor za zloupotrebu. Nedostatak jasnih i dosljednih procedura prilikom izdavanja ovlaštenja za pravna i fizička lica u građevinskoj industriji također doprinosi ovom problemu.

Kako bi se osigurala učinkovitost i transparentnost u ovim procesima, prvo će biti provedena analiza postojećih propisa i procedura za povjeravanje revizije tehničke dokumentacije. Na osnovu ove analize, bit će izrađeni prijedlozi za izmjenu i unapređenje propisa, čiji je cilj jasno propisivanje uloga, odgovornosti i uslova za određivanje revidenta, te uvođenje jasnijih smjernica za obavljanje ovih zadataka.

Nakon toga, uslijedit će usvajanje izmjena i dopuna zakonskih i podzakonskih akata koji će detaljno regulisati specifične postupke u vezi s revizijom tehničke dokumentacije, s naglaskom na transparentnost i smanjenje prostora za zloupotrebu. Ovaj okvir će omogućiti preciznije definisanje odgovornosti svih aktera u procesu te osiguranje da samo kvalifikovani revidenti obavljaju ove zadatke.

Kontrola procesa od strane nadređenih bit će ključna za ujednačavanje procedura i osiguranje dosljedne primjene novih propisa. Kontinuirana edukacija zaposlenih bit će važan element u procesu, kako bi se povećala samostalnost, odgovornost i razumijevanje svih zaposlenih u ovoj oblasti, te smanjio broj nepravilnosti i nejasnoća u primjeni propisa. Ove mjere doprinose smanjenju mogućnosti za različita tumačenja propisa, što je često uzrok neregularnosti i nepravdi u postupku izdavanja dozvola i rješenja.

Cilj ovog strateškog programa je stvoriti efikasan i transparentan sistem koji će smanjiti prostor za korupciju i omogućiti ravnopravan pristup svim subjektima, uz istovremeno povećanje povjerenja građana u institucije koje se bave prostornim planiranjem, legalizacijom i zaštitom životne sredine

1.8. Kapitalne investicije

Cilj: Smanjenje mogućnosti za nastanak korupcije u procesu dodjele grantova i kapitalnih donacija te osiguranje transparentnog i stručnog planiranja kapitalnih investicija

Strateški programi:

- 1.8.1. Prevencija korupcije u dodjeli grantova i kapitalnih donacija;
- 1.8.2. Kreiranje kapitalnog budžeta s ciljem sprečavanja političkih zloupotreba;
- 1.8.3. Prevencija korupcije u fazama pripreme i realizacije kapitalnih projekata.

Strateški program za borbu protiv korupcije u kapitalnim investicijama u Brčko distriktu BiH usmjeren je na unapređenje procesa dodjele grantova i kapitalnih donacija te smanjenje mogućnosti za korupciju koja može nastati zbog nedostatka transparentnosti i velikih diskrecionih ovlaštenja. Prepoznavanje slabosti postojećih propisa i procedura u ovoj oblasti predstavlja prvi korak ka njihovom unapređenju. Program obuhvata analizu postojećih zakona i propisa koji se odnose na dodjelu sredstava, a cilj je izraditi prijedloge za izmjene koji će osigurati objektivnu i transparentnu raspodjelu grantova i kapitalnih donacija. Usvajanjem novih propisa i procedura, usmjerenih na jasne kriterije i kontrolu raspodjele sredstava, stvorit će se preduslovi za smanjenje rizika od zloupotreba.

Među ključnim aktivnostima je formiranje komisije koja će izvršiti analizu trenutne procedure dodjele grantova, uočiti postojeće slabosti te ih učiniti transparentnijima. Također, provodit će se detaljna provjera dodijeljenih grantova iz prethodnih godina, kako bi se osigurao pravilni utrošak sredstava. Uvođenjem pravila da nova dodjela grantova i kapitalnih donacija bude moguća samo uz opravdanje prethodnih, stvorit će se sigurnost u sistemu i smanjiti mogućnosti za zloupotrebu.

S obzirom na to da se iz budžeta Brčko distrikta BiH izdvajaju velika sredstva za kapitalne investicije, posebno u oblasti komunalne infrastrukture, veoma je važno uskladiti političke odluke sa stručnim i tehničkim rješenjima. Program predviđa kreiranje jasnog i održivog koncepta vodovodne, kanalizacione i elektro mreže, kao i javne rasvjete za cijeli Brčko distrikt BiH. Tim inženjera bit će formiran za izradu ovog koncepta, a kapitalni budžet će biti planiran u skladu sa stručnim procjenama, bez odstupanja od definiranih tehničkih rješenja.

U okviru ovog programa posebno će se obratiti pažnja na prostorni plan, širenje mreže, stvarne potrebe zajednice, te na projektovanje mreže na temelju pokazatelja rasta populacije i dugoročnih projekcija. Stručna i tehnička mišljenja uvijek će biti osnova za donošenje odluka o kapitalnim investicijama, čime se osigurava dugoročna održivost infrastrukture i smanjuje prostor za političke manipulacije i korupciju.

Program obuhvata analizu postojeće zakonske regulative, propisa i procedura koji definišu izradu projektne dokumentacije za realizaciju kapitalnih projekata, kako bi se identifikovale slabosti postojećih propisa i pripremili prijedlozi za njihove izmjene, čime će se osigurati optimalan odnos uloženo/dobijeno. Također, usvajanjem novih procedura u Odjeljenju za prostorno planiranje i imovinskopravne poslove omogućit će se efikasnija implementacija izmjena propisa i njihova primjena u praksi. Projektna dokumentacija, predmjere i predračuni bit će prilagođeni stvarnim zahtjevima investitora, kako bi se postigla tačnost i transparentnost u troškovima. Za složene kapitalne projekte veće vrijednosti bit će formirani nadzorni timovi, dok će za ostale projekte biti izrađeni geodetski snimci izvedenih radova, čime će se osigurati pravilno praćenje i evidentiranje svih faza realizacije projekata.

Ovaj strateški program predstavlja ključnu inicijativu za smanjenje korupcije, osiguranje održivog razvoja komunalne infrastrukture i transparentnu raspodjelu javnih sredstava.

1.9. Osiguranje pristupa i zaštite službenih dokumenata i opreme

Cilj: Poboljšati zaštitu arhivske građe i geodetske opreme kroz preciziranje procedura, povećanje odgovornosti i uvođenje sankcija kako bi se spriječile zloupotrebe u službenim arhivskim i geodetskim poslovima

Strateški programi:

- 1.9.1. Zaštita i odgovorno korištenje arhivske građe;
- 1.9.2. Transparentnost i kontrola korištenja geodetske opreme.

Strateški program za borbu protiv korupcije u arhivskoj i geodetskoj službi ima za cilj spriječiti zloupotrebe u rukovanju arhivskom građom i upotrebi geodetske opreme u okviru javnih službi. S obzirom na važnost očuvanja tačnosti, sigurnosti i transparentnosti podataka, program se fokusira na unapređenje zakonskog okvira i postupaka kako bi se osigurala zakonita i odgovorna upotreba službene opreme i građe. Arhivska djelatnost, koja obuhvata sređivanje, obradu, čuvanje i dostupnost arhivske građe, odvija se u okviru Službe za arhiv pod Odjeljenjem za javni registar. Zloupotrebe koje prijete ovoj službi uključuju neovlašteno

ustupanje građe trećim licima, što predstavlja ozbiljnu povredu zakonskih odredbi i internih pravilnika. Pored toga, neadekvatan pristup arhivskoj građi može ugroziti historijsku i pravnu pouzdanost, a samim tim i integritet institucije. Stoga je predviđena analiza postojećih zakona i pravilnika kako bi se preciznije definisala pravila pristupa arhivskoj građi, uz uvođenje izmjena koje omogućavaju bolju kontrolu i veću odgovornost zaposlenih koji rade na poslovima arhivske službe.

U geodetskoj službi, korupcija se može javiti kroz korištenje službenih instrumenata u privatne svrhe, posebno tokom terenskih mjerenja i aktivnosti. Kako bi se smanjio rizik od ovakvih zloupotreba, programom je planirano donošenje mjera koje uključuju jasno definisanje pravila upotrebe geodetskih instrumenata, povećanje odgovornosti zaposlenih te uvođenje kontrolnih mehanizama i sankcija za zloupotrebu opreme u privatne svrhe. Pododjeljenje za katastarske knjige, koje obavlja različite geodetske poslove, kroz ovaj program će usvojiti precizne smjernice i odgovornosti koje će dodatno osigurati da se oprema koristi isključivo za službene svrhe.

Aktivnosti koje će podržati ovaj strateški program obuhvataju analizu zakonskih i podzakonskih akata koji regulišu rad Odjeljenja za javni registar, posebno u pogledu rada s arhivskom i geodetskom građom. Također, predviđeno je pripremanje izmjena i dopuna zakonodavstva s ciljem uspostavljanja jasnijih pravila pristupa arhivskoj građi i korištenja geodetske opreme, kao i razvoj organizacionih planova za sistematizaciju radnih mjesta unutar Odjeljenja za javni registar. Ove izmjene će omogućiti jasniju raspodjelu odgovornosti i uspostaviti strože procedure za rad u arhivskoj i geodetskoj službi.

Uz navedene aktivnosti, strateški program uključuje poseban fokus na zaštitu arhivskih dokumenata u Pododjeljenju za lične dokumente, uključujući povećanu odgovornost za njihovo arhiviranje i trajno čuvanje. Programom će se također osigurati kontrola nad dokumentima koji se trajno čuvaju, što će značajno smanjiti rizik od neovlašćenih pristupa i osigurati veći integritet i odgovornost unutar arhivskih i geodetskih službi.

2. Sankcionisanje i krivično gonjenje

Strateški program koji se odnosi na sankcionisanje i krivično gonjenje zbog korupcije fokusira se na jačanje pravnih i institucionalnih kapaciteta za efikasnu borbu protiv korupcije kroz adekvatnu primjenu zakona i provođenje sankcija. Ključna aktivnost ovog programa uključuje razvoj i unapređenje zakonskog okvira, kao i jačanje saradnje između pravosudnih organa, policije, inspektorata, i drugih relevantnih institucija.

Indikator ovog strateškog programa je da osigura da se svi oblici koruptivnih radnji procesuiraju u skladu s važećim zakonodavstvom, čime se doprinosi stvaranju efikasnog sistema koji ne samo da sankcioniše počinioce, već i odvraća od budućih nezakonitih radnji. Također, naglasak je na obuci i edukaciji kadrova koji su direktno odgovorni za identifikaciju, istragu i procesuiranje koruptivnih krivičnih djela, kako bi se povećala efikasnost u otkrivanju i dokazivanju korupcije.

U okviru ovog programa planira se unapređenje saradnje između građana i organa krivičnog gonjenja te jačanje stručnih kapaciteta u postupcima koji se odnose na korupciju i privredni kriminal. Program također ima za cilj povećanje prijavljivanja koruptivnih aktivnosti,

unapređenje kvaliteta vještačenja te izgradnju povjerenja u pravosudni sistem kroz edukaciju vještaka i unapređenje zakonodavnog okvira.

Svi ovi aspekti doprinose stvaranju pravnog okvira koji omogućava efikasno sankcionisanje i krivično gonjenje korupcije, s ciljem smanjenja njenog negativnog uticaja na društvo i jačanja vladavine prava.

Strateški programi obuhvaćeni strateškim ciljem 2 su:

- 2.1. PolICIJA
- 2.2. Pravosuđe
- 2.3. InspekcijSKI nadzor.

2.1. PolICIJA

Cilj: Jačanje kadrovskih, operativnih i institucionalnih kapaciteta PolICIJE Brčko distrikta BiH za efikasno otkrivanje, istraživanje i procesuiranje korupcije

Strateški programi:

- 2.1.1. Jačanje kapaciteta PolICIJE Brčko distrikta BiH za otkrivanje koruptivnih krivičnih djela i procesuiranje počinitelaca;
- 2.1.2. Saradnja u istragama koruptivnih krivičnih djela;
- Finansijske istrage oduzimanja i upravljanja oduzetom imovinom.

Strateški program za jačanje kapaciteta policije u borbi protiv korupcije u Brčko distriktu BiH fokusira se na unapređenje efikasnosti, transparentnosti i saradnje među ključnim institucijama zaduženim za provođenje zakona. Glavni cilj programa je izgraditi i ojačati kadrovske, operativne i institucionalne kapacitete koji su potrebni za efikasno otkrivanje, dokazivanje i procesuiranje koruptivnih krivičnih djela. Kroz optimizaciju postojećih kadrova, prijem novih stručnjaka, kao i donošenje odgovarajućih zakonskih i podzakonskih akata, osigurat će se da policija bude bolje pripremljena za suočavanje s izazovima u oblasti borbe protiv korupcije. Ovaj proces uključuje kontinuirane obuke koje će policijskim službenicima omogućiti razvoj specijalizovanih vještina za otkrivanje i istragu koruptivnih aktivnosti, kao i provođenje finansijskih istraga koje su ključne za razotkrivanje složenih finansijskih zloupotreba.

Pored toga, strateški program obuhvata i unapređenje sistema praćenja i izvještavanja, kako bi se efikasno pratili učinci istraga, od trenutka prijema prijave do okončanja krivičnih postupaka. Poseban naglasak stavljen je na uspostavljanje mehanizama za praćenje i implementaciju zaključaka iz revizorskih izvještaja, što će doprinijeti većoj odgovornosti i transparentnosti u radu policije. Program također cilja i na poboljšanje razmjene informacija među institucijama, uključujući policiju, pravosudne organe, poreske službe i druge relevantne institucije, kako bi se stvorila koordinirana i sinergijska akcija u borbi protiv korupcije. Dodatno, unapređenje operativne saradnje između PolICIJE Brčko distrikta BiH, Tužilaštva Brčko distrikta BiH i drugih institucija u Brčko distriktu BiH osigurat će efikasnije upravljanje i provođenje istraga, čime će se smanjiti mogućnosti za zloupotrebe.

Ovaj strateški program predstavlja sveobuhvatan pristup za jačanje kapaciteta policije i drugih relevantnih institucija u Brčko distriktu BiH, s ciljem da se stvore dugoročni, održivi mehanizmi za borbu protiv korupcije kroz unapređenje kadrovske infrastrukture, obuka, međuinstitucionalne saradnje i praćenja efikasnosti u istražnim postupcima.

2.2. Pravosuđe

Cilj: Saradnja građana s pravosuđem u prijavljivanju korupcije i povećanje stručnih kapaciteta za borbu protiv korupcije i privrednog kriminala

Strateški programi:

- 2.2.1. Podizanje svijesti i unapređenje prijavljivanja korupcije;
- 2.2.2. Manjkavost ekonomskih vještačenja u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje porijekla imovine optuženih lica u predmetima korupcije i privrednog kriminala.

Ovaj strateški program usmjeren je na jačanje pravosudnog sistema kroz kontinuiranu edukaciju zaposlenih, unapređenje zakonodavnog okvira i podizanje svijesti građana o značaju prijavljivanja korupcije. Ključni cilj programa je stvaranje pravosudnih institucija koje su transparentne, odgovorne i efikasne u borbi protiv korupcije.

Jedna od ključnih komponenti programa je kontinuirana edukacija zaposlenih u pravosudnim institucijama o štetnosti neprijavlivanja korupcije. Ove obuke imaju za cilj jačanje integriteta i odgovornosti zaposlenih, kao i unapređenje njihovih znanja o procedurama za prepoznavanje i prijavljivanje koruptivnih radnji.

Pored toga, program podrazumijeva i povećanje dostupnosti informacija za građane o načinima prijavljivanja korupcije. Putem zvaničnih internet stranica i društvenih mreža pravosudnih institucija, građanima se pružaju jasna uputstva i podstiče ih se na prijavljivanje korupcije. Aktivnosti su usmjerene na animiranje građana kako bi se podigla svijest o njihovoj ulozi u prevenciji i borbi protiv korupcije.

Još jedan važan segment programa je unapređenje propisa iz oblasti vještačenja. Kroz reviziju i poboljšanje zakonskog okvira nastoji se osigurati preciznija regulisanje procesa vještačenja. Istovremeno, edukacija vještaka omogućava izradu kvalitetnih nalaza i mišljenja koji odgovaraju zahtjevima nadležnih organa.

Ovaj strateški program predstavlja sveobuhvatan pristup modernizaciji i unapređenju pravosudnog sistema, osiguravajući njegovu transparentnost i efikasnost, uz istovremeno jačanje povjerenja građana u pravdu i zakonitost.

2.3. Inspekcijski nadzor

Cilj: Unaprijediti inspekcijske nadzore, zaštititi integritet inspektora i smanjiti korupciju kroz modernizaciju, zakonske izmjene i bolju saradnju s građanima

Strateški programi:

- 2.3.1. Unapređenje inspekcijskog nadzora kroz modernizaciju, zakonske izmjene i povećanje efikasnosti;
- 2.3.2. Zaštita integriteta javnih službenika i izgradnja partnerskih odnosa s građanima.

Strateški program „Inspekcijski nadzor“ osmišljen je kao sveobuhvatan plan za unapređenje rada i podizanje kvaliteta inspekcijskog nadzora na viši nivo, uz istovremeno jačanje povjerenja građana u rad Inspektorata. Program se temelji na tri ključna stuba: modernizaciji operativnog rada, reformi zakonodavnog okvira i unapređenju komunikacije s javnošću.

U procesu modernizacije, poseban akcenat stavlja se na završetak i implementaciju započetih projekata digitalizacije i uvođenja savremenih elektronskih pomagala za rad na terenu. Primjenom naprednih tehnoloških rješenja, inspektori će moći efikasnije prikupljati i obrađivati podatke, što će omogućiti brže donošenje odluka i bolju kontrolu provedenih inspekcijskih aktivnosti. Digitalizacija zapisnika i arhivske građe doprinosi transparentnosti rada, smanjenju administrativnih opterećenja i većoj pouzdanosti podataka.

Reforma zakonodavnog okvira predstavlja centralni dio strateškog programa. Kroz detaljnu analizu postojećih zakona utvrdit će se oblasti u kojima su potrebne izmjene kako bi se inspekcijski nadzor prilagodio savremenim izazovima. Na osnovu rezultata ove analize predložit će se izmjene i dopune zakonskih propisa, uključujući regulative koje definišu kaznene odredbe i inspekcijske postupke. Poseban naglasak stavlja se na usklađivanje prekršajnog i krivičnog zakonodavstva, s ciljem bolje zaštite ličnog integriteta inspektora i drugih javnih službenika. Na ovaj način, Inspektorat želi osigurati sigurnije uslove rada za svoje osoblje i efikasnije mehanizme odgovornosti za prekršioce zakona.

Pored modernizacije i zakonodavnih reformi, strateški program posvećuje značajnu pažnju unapređenju odnosa s građanima. Inspektorat planira da kroz intenzivnije prisustvo u medijima, informativne kampanje i direktne susrete s građanima, gradi partnerski odnos zasnovan na povjerenju i međusobnom razumijevanju. Transparentnost i otvorenost prema javnosti ključni su za povećanje svijesti građana o ulozi Inspektorata i njihovom aktivnom doprinosu zakonitom i pravednom funkcionisanju društva.

Cilj ovog strateškog programa je uspostavljanje modernog, profesionalnog i otvorenog Inspektorata, koji će kroz digitalizaciju, reformu zakona i jačanje komunikacije s građanima doprinijeti većoj pravnoj sigurnosti, poštovanju zakona i ukupnom društvenom napretku. Implementacijom ovog programa Inspektorat će osigurati efikasnije provođenje zakona, unaprijediti zaštitu prava svih učesnika u inspekcijskim postupcima i postaviti temelje za dugoročno povjerenje između građana, institucija i pravnog sistema.

3. Edukacija, saradnja i izvještavanje

Indikator strateškog cilja pod nazivom „Edukacija, saradnja i izvještavanje“ je sveobuhvatan pristup prevenciji i borbi protiv korupcije kroz edukaciju, informisanje, javnu diskusiju, izradu ključnih dokumenata, unapređenje institucionalne koordinacije i monitoring rezultata. Fokus je na podizanju svijesti građana, zaposlenih u javnoj upravi i drugih relevantnih aktera o štetnosti korupcije putem edukativnih programa, kampanja i otvorenih foruma za diskusiju. Kroz aktivno informisanje i javno uključivanje, cilj je osigurati da građani postanu aktivni učesnici u borbi protiv korupcije, a ne samo pasivni posmatrači.

Izrada i usvajanje antikoruptivnih dokumenata, poput strategija, akcionih planova i planova integriteta, ključni su koraci u sistemskom pristupu suzbijanju korupcije. Ovi dokumenti definišu jasne mjere, odgovornosti i rokove za djelovanje, dok unapređenje koordinacije između institucija doprinosi efikasnijem provođenju politika. Snažnija međuinstitucionalna saradnja omogućava bolje dijeljenje informacija, brže reagovanje na identifikovane rizike i efikasnije procesuiranje slučajeva korupcije.

Monitoring, redovno izvještavanje i analize ključnih podataka omogućavaju stalno praćenje napretka i identifikaciju izazova u borbi protiv korupcije. Na osnovu tih analiza, institucije mogu prilagođavati svoje aktivnosti i mjere kako bi osigurale kontinuiranu efikasnost. Pored toga, unapređenje transparentnosti i odgovornosti rada javnih institucija jača povjerenje građana i smanjuje prostor za zloupotrebe. Ovaj strateški cilj predstavlja temelj za izgradnju društva koje se zasniva na integritetu, pravdi i odgovornosti.

Strateški programi obuhvaćeni strateškim ciljem 2 su:

- 3.1. Prevencija i borba protiv korupcije kroz edukaciju, informisanje i javnu diskusiju
- 3.2. Izrada antikoruptivnih dokumenata i unapređenje koordinacije između institucija u borbi protiv korupcije
- 3.3. Monitoring, izvještavanje i analize za efikasnu borbu protiv korupcije.

3.1. Prevencija i borba protiv korupcije kroz edukaciju, informisanje i javnu diskusiju

Cilj: Jačanje prevencije i borbe protiv korupcije u Brčko distriktu BiH kroz edukaciju, koordinaciju institucija, podizanje svijesti građana i saradnju s medijima, čime se doprinosi transparentnosti, odgovornosti i integritetu javnih institucija

Strateški programi:

- 3.1.1. Obuke i edukacije za koordinaciju aktivnosti u borbi protiv korupcije;
- 3.1.2. Jačanje svijesti o korupciji kroz javne kampanje i medijsku saradnju.

Strateški program za jačanje prevencije i borbe protiv korupcije u Brčko distriktu BiH predstavlja temeljni korak ka stvaranju otpornog sistema koji se aktivno bori protiv korupcije i promovira transparentnost u radu javnih institucija. Program ima višedimenzionalni pristup, obuhvatajući edukaciju, institucionalnu koordinaciju, podizanje svijesti javnosti i jačanje saradnje između ključnih aktera, uključujući građane, medije i organe javne uprave. Njegova realizacija direktno doprinosi unapređenju integriteta javnih institucija i povjerenju građana u pravosudni i administrativni sistem.

Jedan od ključnih segmenata ovog programa jeste jačanje kapaciteta kontakt lica i rukovodilaca organa javne uprave putem ciljano organizovanih obuka. Te obuke su osmišljene kako bi osigurale da kontakt-osobe efikasno komuniciraju i koordiniraju aktivnosti s Uredom za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije u Brčko distriktu BiH. Također, program pruža podršku rukovodiocima u razumijevanju i provođenju obaveza koje proizilaze iz novog Zakona o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije, čime se postiže usklađenost s važećim zakonodavnim i strateškim okvirima. Obuke za pravilno izvještavanje prema strateškim dokumentima dodatno doprinose standardizaciji procedura i povećanju transparentnosti.

Javne debate i diskusije planirane unutar programa omogućavaju stvaranje platforme za dijalog između građana, nevladinog sektora, medija i institucija. Kroz otvorenu razmjenu mišljenja i ideja, program doprinosi boljim politikama i širem razumijevanju značaja prevencije korupcije. Javne kampanje na temu borbe protiv korupcije dodatno jačaju svijest građana o ovom problemu, pozivajući ih na aktivnu ulogu u njegovom suzbijanju.

Edukacija građana podržana je i kroz izradu i distribuciju edukativnog materijala i vodiča, koji na jednostavan i razumljiv način objašnjavaju korake za prepoznavanje i prijavljivanje korupcije. Saradnja s medijima igra ključnu ulogu u širenju informacija o antikoruptivnim inicijativama, povećavajući vidljivost programa i njegovih ciljeva. Mediji se pozivaju na odgovornu ulogu u promovisanju transparentnosti i ukazivanju na primjere dobrih praksi u borbi protiv korupcije.

Ovaj strateški program, kroz integrisane aktivnosti, doprinosi izgradnji sistema koji je otporniji na korupciju i sposoban da efikasno reaguje na potencijalne izazove. Njegova primjena vodi ka jačanju institucionalne odgovornosti, unapređenju koordinacije između institucija i osnaživanju građana za aktivno učešće u procesima koji direktno utiču na njihovu zajednicu.

3.2. Izrada antikoruptivnih dokumenata i unapređenje koordinacije između institucija u borbi protiv korupcije

Cilj: Izgradnja sveobuhvatnog sistema za prevenciju i suzbijanje korupcije kroz izradu i provođenje planova za borbu protiv korupcije i planova integriteta, uspostavljanje transparentnih baza podataka, kao i jačanje koordinacije među institucijama i saradnje s antikoruptivnim organima

Strateški programi:

- 3.2.1. Antikoruptivni dokumenti i uspostavljanje baza podataka;
- 3.2.2. Jačanje saradnje i koordinacije između institucija u borbi protiv korupcije.

Ovaj strateški program usmjeren je na razvoj i implementaciju sveobuhvatnog sistema za prevenciju i suzbijanje korupcije, temeljenog na institucionalnoj saradnji, transparentnosti i odgovornosti. Aktivnosti ovog programa obuhvataju izradu detaljnog plana za borbu protiv korupcije, kao i plana integriteta, koji će služiti kao smjernice za postizanje višeg nivoa profesionalizma i etičkog ponašanja u svim javnim institucijama. Kroz ove planove definišu se konkretne mjere, procedure i odgovornosti koje će pomoći u prevenciji korupcije i promovisanju odgovornog upravljanja.

Kao ključni element programa, uspostavljanje i vođenje baza podataka omogućit će bolje praćenje i analizu aktivnosti vezanih za korupciju, čime će se povećati transparentnost i omogućiti brža reakcija u slučaju identifikacije koruptivnih radnji. Baze podataka će biti povezane s relevantnim institucijama i omogućiti lakšu provjeru podataka, kao i praćenje realizacije antikoruptivnih mjera.

Potpisivanje sporazuma o saradnji s Inspektoratom u Brčko distriktu BiH predstavlja korak ka uspostavljanju efikasnije međusobne koordinacije i saradnje između nadležnih organa s ciljem jačanja nadzora i kontrole, što će doprinijeti bržoj detekciji i sankcionisanju koruptivnih aktivnosti. Također, redovni sastanci i obuke s Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) i drugim antikoruptivnim organima omogućit će

stalnu razmjenu iskustava i najboljih praksi, kao i podizanje kapaciteta institucija za efikasno provođenje antikoruptivnih politika.

Ovaj strateški program teži ka stvaranju integrisanog sistema koji osigurava stalnu edukaciju, poboljšanje komunikacije među institucijama i podizanje svijesti o važnosti borbe protiv korupcije, s ciljem izgradnje povjerenja građana u javne institucije i jačanja vladavine prava. Kroz ove aktivnosti, Brčko distrikt BiH nastoji stvoriti održiv, transparentan i odgovoran sistem koji će smanjiti mogućnosti za korupciju i unaprijediti upravljanje javnim resursima.

3.3. Monitoring, izvještavanje i analize za efikasnu borbu protiv korupcije

Cilj: Unapređenje transparentnosti i efikasnosti borbe protiv korupcije kroz sistematsko izvještavanje, analizu provođenja antikoruptivnih mjera, jačanje zaštite lica koja prijavljuju korupciju, te povećanje građanske participacije u procesu prijavljivanja i suzbijanja korupcije

Strateški programi:

- 3.3.1. Monitoring i izvještavanje;
- 3.3.2. Analize.

Strateški program ima za cilj unapređenje transparentnosti, efikasnosti i odgovornosti u borbi protiv korupcije kroz sveobuhvatan pristup izvještavanju, analizi i evaluaciji provođenja antikoruptivnih dokumenata. Aktivnosti uključuju redovno izvještavanje o realizovanim i nerealizovanim aktivnostima iz Akcionog plana, kao i o provođenju mjera iz planova integriteta, čime se omogućava sistematski nadzor napretka i prepoznavanje potencijalnih prepreka u implementaciji. Izradom izvještaja o provođenju Strategije i Akcionog plana, stvorit će se temelj za evaluaciju postignutih rezultata i prepoznavanje oblasti koje zahtijevaju poboljšanja. Ovi izvještaji će također poslužiti kao osnova za planiranje aktivnosti za naredni strateški period, omogućavajući kontinuirani razvoj borbe protiv korupcije i prilagođavanje potrebama savremenih izazova.

Kroz objavljivanje izvještaja o provođenju antikoruptivnih dokumenata i izvještaja o radu, program nastoji povećati transparentnost rada institucija i ojačati povjerenje građana u sistem borbe protiv korupcije. Provođenje anketa među građanima o najčešćim pojavnim oblicima korupcije i načinima njenog prijavljivanja omogućava identifikaciju ključnih problema i prepoznavanje oblasti u kojima je potrebna dodatna edukacija i angažman. Ova povratna informacija od građana biće iskorištena za dalje unapređenje politika i procedura vezanih za prevenciju i prijavljivanje korupcije.

Pored toga, analiza prijava o korupciji i načina postupanja po prijavama bit će ključno za unapređenje efikasnosti u obradama slučajeva korupcije i identifikaciju potencijalnih slabosti u sistemu. Posebna pažnja bit će posvećena analizi Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju, jer je zaštita zviždača ključna za efikasno suzbijanje korupcije. Na osnovu ove analize inicirat će se izmjene postojećeg zakona ili donošenje novog, kako bi se ojačala zaštita i osigurala veća sigurnost za osobe koje prijavljuju korupciju.

Ovaj strateški program teži uspostavljanju sveobuhvatnog okvira za borbu protiv korupcije, koji će omogućiti transparentno, odgovorno i efikasno provođenje antikoruptivnih mjera, te jačanje institucionalne saradnje i povjerenja građana. Kroz stalni nadzor, evaluaciju i dosljednu primjenu strategije, program će pružiti značajan doprinos smanjenju koruptivnih

aktivnosti te unapređenju zakonodavnog okvira i institucionalne podrške u borbi protiv korupcije.

Okvir za provođenje, praćenje i izvještavanje Strategije

Zakonom o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije utvrđena je nadležnost Ureda za izradu prijedloga Strategije za borbu protiv korupcije i pratećeg Akcionog plana. Ovi dokumenti predviđaju ostvarive, jasne i konkretne ciljeve, u skladu s općim principima definisanim u državnoj Strategiji za borbu protiv korupcije.

Provođenje Strategije ostvaruje se implementacijom Akcionog plana, koji na temelju strateških ciljeva precizno definiše ključne programe, aktivnosti i odgovornosti pojedinih institucija. Akcioni plan je alat za operativno provođenje Strategije, osiguravajući jasnu povezanost između strateških ciljeva i konkretnih koraka potrebnih za njihovo ostvarenje. Aktivnosti predviđene Akcionim planom trebaju biti uključene u godišnje planove rada nosilaca aktivnosti, čime se osigurava kontinuirana posvećenost realizaciji planiranih zadataka i njihova integracija u redovne procese javne uprave.

Za provođenje Strategije odgovorni su svi organi javne uprave i institucije Brčko distrikta BiH, koji su u Akcionom planu jasno označeni kao nosioci pojedinačnih aktivnosti. Njihova odgovornost ne obuhvata samo implementaciju predviđenih mjera, već i redovno praćenje napretka, identifikaciju eventualnih izazova i predlaganje rješenja za njihovo prevazilaženje.

Ured ima ključnu koordinirajuću ulogu u svim fazama ovih procesa. Njegove nadležnosti uključuju praćenje realizacije aktivnosti definisanih Akcionim planom, osiguranje međuinstitucionalne saradnje i pružanje potrebne podrške nosiocima aktivnosti. Također, Ured je zadužen za redovno izvještavanje o napretku u provođenju Strategije, identifikaciju prepreka u njegovoj realizaciji i predlaganje mjera za unapređenje procesa. Time Ured osigurava transparentnost i odgovornost u provođenju Strategije, doprinoseći jačanju povjerenja građana u institucionalni okvir i posvećenost borbi protiv korupcije.

Praćenje provođenja Strategije i Akcionog plana jedna je od ključnih nadležnosti Ureda. Ured kontinuirano prati realizaciju aktivnosti definisanih strateškim dokumentima, analizira izvještaje koje dostavljaju kontakt-osobe iz organa javne uprave i institucija, te prepoznaje i adresira eventualne izazove u njihovoj implementaciji. Ovaj mehanizam praćenja osigurava transparentnost i dosljednost u provođenju aktivnosti, čime se značajno doprinosi ukupnoj efikasnosti Strategije. Uz to, Ured je ovlašten da provodi dodatne provjere kako bi utvrdio razloge za eventualno neprovođenje predviđenih aktivnosti i predložio mjere za unapređenje njihovog provođenja.

Izvještavanje o provođenju Strategije, u skladu s članom 9. stavom (4) Zakona o Uredu za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije, vrše kontakt-osobe imenovane u ime svakog organa javne uprave i institucije Brčko distrikta BiH. Ove osobe su obavezne da putem *Obrasca za izvještavanje o implementaciji antikoruptivnih aktivnosti predviđenih Strategijom i Akcionim planom za borbu protiv korupcije* dostave informacije o statusu realizacije aktivnosti za koje su naznačeni kao odgovorni provodioci. Uz ove informacije prilažu se i dokazi o provedenim aktivnostima ili, ukoliko aktivnosti nisu realizovane, navode se razlozi za njihovo neispunjenje.

Kontakt-osobe imaju obavezu da izvještaje dostavljaju dvaput godišnje, i to najkasnije do 15. 1. i 15. 7. za prethodni šestomjesečni period. Na osnovu prikupljenih izvještaja svih organa javne uprave i institucija Brčko distrikta BiH, Ured izrađuje godišnji izvještaj o provođenju Strategije. Ovaj izvještaj se priprema najkasnije do 28. 2. tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objavljuje na službenoj web stranici Ureda, čime se osigurava transparentnost i dostupnost informacija javnosti.

Brčko, 27. februar 2025. godine

GRADONAČELNIK

Mr. sc. Siniša Milić, s.r.